

Karolina Lipska

Koło Naukowe Studentów Socjologii

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

– opiekun naukowy dr Olga Filipiak

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA W ORGANIZACJACH POZARZĄDOWYCH NA PRZYKŁADZIE MIASTA ŁASKARZEW

Streszczenie

Niniejsza praca dotyczy problematyki aktywności społecznej w organizacjach pozarządowych na przykładzie miasta Łaskarzew. Badania przeprowadzono wśród społeczności lokalnej miasta oraz członków wybranych organizacji prosperujących na jego obszarze. Prace badawcze polegały głównie na zgromadzeniu i analizie informacji na temat miasta oraz organizacji w nim funkcjonujących, w celu przybliżenia wizerunku Łaskarzewa i wyszczególnionych stowarzyszeń, jakie funkcjonują na jego obszarze. Posłużono się metodą jakościową, aby zdobyć dogłębną wiedzę na dany temat przy interpretacji i analizie wywiadów, rozmów, dokumentów, materiałów źródłowych, statutów organizacji oraz stron internetowych oraz metodą ilościową, służącą głównie do opisu socjograficznego badanego terenu na podstawie danych statystycznych. Z badań wynika, iż na terenie miasta o powierzchni 15,4 km² i blisko 5000 mieszkańców znajduje się siedem zarejestrowanych stowarzyszeń, z których pięć prowadzi aktywną działalność, natomiast na temat jednej nie zdobyto informacji.

Wstęp

Spółeczeństwo obywatelskie opierające się głównie na partnerstwie publicz-noprawnym jest elementarnym fragmentem partycypacji społecznej oraz inicjuje jej powstanie. Chęć podejmowania wspólnych decyzji, jaka powinna wystąpić w społeczności lokalnej, która prowadzi do budowania zbiorowej podmiotowości, sprzyja partycypacji społecznej przejawiającej się poprzez współdecydowanie, wspólne działanie oraz współrzędzenie, co z kolei przekłada się na rozwój lokalnych społeczności (Karwińska, Brzosko-Sermak, 2014).

Obywatele aktywizują się, aby osiągnąć jak najlepsze rezultaty rozwoju oraz rozwiązywać pojawiające się problemy społeczne. Pojęcie aktywizacji związane jest z partycypacją lokalną, która oznacza zaangażowanie mieszkańców w różnego rodzaju działania zbiorowe, mające na celu realizację określonych zadań, aby poprawić jakość życia i funkcjonowania w danym środowisku lokalnym (Lewenstein i in., 2010). Celem niniejszego artykułu jest przybliżenie wizerun-

ku Łaskarzewa oraz wyszczególnionych stowarzyszeń funkcjonujących na jego obszarze.

Spoleczeństwo obywatelskie - aspekt teoretyczny

W budowaniu społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanego w działania, których celem jest wspólne dobro, rozwój cywilizacyjny oraz realizacja zamierzonych celów istotne znaczenie ma kapitał społeczny. A. Tocqueville, który opisywał życie wspólnot gminnych, uważał, że gminy są podstawą wolnych społeczeństw (Tuziak, 2014). J. Coleman natomiast definiuje kapitał społeczny jako „rodzaj zasoby wynikający ze struktury relacji pomiędzy aktorami, który – podobnie jak zasoby kapitału materialnego i ludzkiego – ułatwia bądź umożliwia im osiągnięcie określonych celów” (Tuziak, 2014, s. 47).

J. Coleman zauważył, że zaufanie i efektywność są możliwe dzięki silnemu nateżeniu relacji pomiędzy jednostkami w strukturach społecznych, gdzie występuje szybszy i lepszy przepływ informacji, silniejsza kontrola społeczna, a co za tym idzie obowiązujące normy są ściślej przestrzegane. Jako przykład takich struktur J. Coleman podaje tradycyjne społeczności lokalne (Tuziak, 2014).

W naukach społecznych i politycznych jedną z zasadniczych i najczęściej wykorzystywanych koncepcji jest koncepcja społeczeństwa obywatelskiego. Badacze zwracają szczególną uwagę na związki, jakie występują pomiędzy obywatelem, a państwem. A. Tocqueville' w dziele „*O demokracji w Ameryce*”, które powstało po jego wyprawie do USA w 1831 roku, przedstawił klimat społeczny oraz instytucje obywatelskie, jakie działały wówczas w społeczeństwie amerykańskim. Zwrócił także szczególną uwagę na rozwijającą się działalność organizacji i stowarzyszeń oraz dobrowolne łączenie się obywateli (Goszczyński i in., 2013).

Od połowy XIX wieku uznaje się, że tworzenie się stowarzyszeń, które są niezależne i nie są *stricte* polityczne, wpływa na lepsze funkcjonowanie demokracji. Panuje również przekonanie, że administracja państwowa jest bardziej kontrolowana poprzez zaangażowanie obywateli w pracę stowarzyszeń. Obszerna definicja społeczeństwa obywatelskiego, obecnie jest często zredukowana do działalności organizacji pozarządowych (Goszczyński i in., 2013). Podobną obserwację sformułowali C. Trutkowski i S. Mandes (2005), stwierdzając, że badanie społeczeństwa obywatelskiego oznacza zdobywanie informacji na temat liczby organizacji pozarządowych, przyczyn ich powstania oraz sposobów ich funkcjonowania.

R. Koźlicka (2000) stworzyła klasyfikację podmiotów, które należą do tzw. trzeciego sektora. Są to: „non-governmentalNGOs” (organizacje pozarządowe), „non-profit” (nienastawione na zysk), „voluntary” (ochotnicze, opierające się na

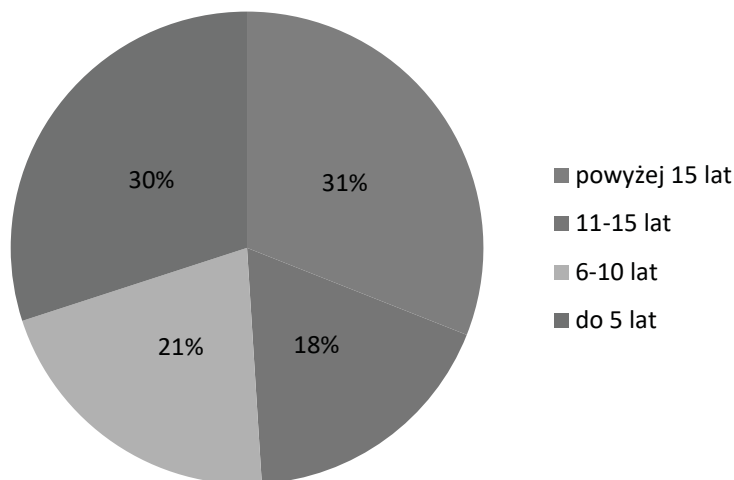
wolontariacie), „social” (społeczne, socjalne), „welfare” (dobroczynne), „charitable” (charytatywne) i inne.

Organizacje pozarządowe działają na podstawie Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przyjęto, że definicja zawarta w tym akcie prawnym jest najbardziej uniwersalna, gdyż innego rodzaju akty prawne zazwyczaj odwołują się do pojęcia organizacji pozarządowej w ujęciu tej ustawy. Według definicji w rozumieniu przywołanej ustawy, organizacje pozarządowe to „1. niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, 2. niedziałające w celu osiągnięcia zysku – osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4. (art. 3 ust 2)” (<https://poradnik.ngo.pl/...>).

Rozmiary III sektora w Polsce

Według raportu z najnowszej edycji badania Kondycja organizacji pozarządowych 2018 w Polsce było zarejestrowanych 117 tys. stowarzyszeń (w tym 17 tys. Ochotniczych Straży Pożarnych) i 26 tys. fundacji, co łącznie wynosi około 143 tys. organizacji (Charycka, Gumkowska, 2019). Jednakże nie wszystkie zarejestrowane organizacje prowadzą działalność. Aktywnych organizacji jest około 65% ze wszystkich zarejestrowanych. Bez Ochotniczych Straży Pożarnych liczba aktywnych fundacji i stowarzyszeń wynosi około 80 tys. Średnio organizacje te działają od około 10 lat (Charycka, Gumkowska, 2019).

W 2018 roku najmłodsze organizacje, które działały krócej niż 5 lat, liczbowo były zbliżone do organizacji, które działały ponad 15 lat. W ciągu ostatnich dziesięciu lat w strukturze wieku organizacji pozarządowych dokonały się istotne zmiany. W 2008 roku organizacji działających najkrócej było ponad 3 razy więcej niż organizacji najstarszych (ryc. 1).

Ryc. 1. Staż organizacji pozarządowych w Polsce
Źródło: opracowanie własne na podstawie Charycka, Gumkowska (2019)

Obecnie proporcje te się wyrównują. Można stwierdzić, iż sektor pozarządowy ulega ewolucji, o czym świadczy większy udział organizacji najstarszych (Charycka, Gumkowska, 2019).

Opis socjograficzny badanego miasta

Miasto Łaskarzew jest jednym z największych miejscowości należących do powiatu garwolińskiego oraz siedzibą gminy wiejskiej Łaskarzew (<https://www.wrotamazowska.pl>).

Gmina Łaskarzew do roku 1999 wchodziła w skład województwa siedleckiego. Obecnie mieści się w województwie mazowieckim. Powierzchnia gminy miejsko-wiejskiej liczy 88 km². Od 1993 roku Łaskarzew funkcjonuje jako indywidualna jednostka administracyjna (<http://free.of.pl/1/laskare/polozenie.html>). Miasto Łaskarzew usytuowane jest nad rzeką Promnik, w północnym obszarze powiatu (<http://www.mazowieckieobserwatorium.pl...>). Jego powierzchnia wynosi 15,4 km² (<https://www.polskawliczbach.pl/Laskarzew>). W mieście funkcjonuje dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna. Przez badane miasto nie przebiega żadna droga publiczna, która zaliczana jest do kategorii wojewódzkiej lub wyższej. Natomiast w promieniu dziesięciu kilometrów znajdują się następujące trasy: droga krajowa numer 17, droga wojewódzka numer 736, droga krajowa numer 76, droga wojewódzka numer 801, droga wojewódzka numer 807 oraz droga ekspresowa S17 (<https://www.polskawliczbach.pl/Laskarzew#transport-i-komunikacja>). Droga krajowa numer 17 łącząca trasy Warszawa – Lublin – Zamość, która prowadzi do przejścia granicznego w Hrebennem, gdzie znajduje się granica polsko-ukraińska. Na terenie miasta znajduje się linia kolejowa LK 7, relacji Warszawa Wschodnia Osobowa – Dorohusk. Linia wykorzystywana

jest do transportu pasażerskiego i towarowego (<https://www.polskawliczbach.pl/Laskarzew#transport-i-komunikacja>).

Centralnym punktem miasta jest rynek miejski, z którego wychodzą główne ulice. Na jego obszarze znajduje się większość głównych ośrodków miejskich takich jak: urząd miasta i gminy, banki, sklepy spożywczo-przemysłowe, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, kościół parafialny oraz przystanek autobusowy, z którego odjeżdżają autobusy PKS Garwolin oraz prywatnych przewoźników, docierające do okolicznych miejscowości, powiatowego miasta Garwolin oraz Warszawy. W mieście znajdują się także szkoły kształcenia: podstawowego, zawodowego, licealnego oraz policealnego, cmentarz parafialny, młyn przyrzeczny, posterunek policji oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej (obserwacja własna autorki).

Łaskarzew jest niewielką miejscowością pod względem liczby mieszkańców. Miasto zamieszkuje 4879 osób. Średni wiek populacji Łaskarzewa wynosi 39,3 lat. Jest on nieco mniejszy, niż średni wiek populacji na Mazowszu, a także nieco mniejszy od średniego wieku ludności w całym kraju. Gęstość zaludnienia w mieście stanowi 317,9 osób na km² w ciągu piętnastu lat, od roku 2002 do 2017, liczba ludności zmniejszyła się o 0,7% (<https://www.polskawliczbach.pl/Laskarzew#dane-demograficzne>).

Wśród 4879 mieszkańców znajduje się 2446 kobiet oraz 2433 mężczyzn, zatem liczba kobiet względem liczby mężczyzn jest nieznacznie większa, praktycznie równoważy się i stanowi 50,1% kobiet na 49,9% mężczyzn. Współczynnik feminizacji wynosi 101 (<https://www.polskawliczbach.pl/Laskarzew#dane-demograficzne>).

Organizacje pozarządowe funkcjonujące w Łaskarzewie

W mieście Łaskarzew znajduje się siedem organizacji zaliczanych do tak zwanego trzeciego sektora, które zostały zarejestrowane w systemie Krajowego Rejestru Sądowego. Są to:

1. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łaskarzewie;
2. Stowarzyszenie Centrum Integracyjno Animacyjne;
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Łaskarzewie;
4. Łaskarzewski Klub Sportowy Promnik;
5. Koło Gospodyń „Serbianki” w Łaskarzewie;
6. Stowarzyszenie Historyczne Ziemi Łaskarzewskiej;
7. Fundacja Osobom Niepełnosprawnym „ALE Jestem”.

Badaniom poddane zostały trzy wybrane organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Centrum Integracyjno Animacyjne, Ochotnicza Straż Pożarna w Łaskarzewie oraz Łaskarzewski Klub Sportowy Promnik. Działalność wyszczególnionych organizacji jest najbardziej zróżnicowana, ich członkowie pochodzą

z różnych struktur i środowisk społecznych, są w różnym wieku, różnej płci, a ponadto wymienione organizacje w największym stopniu nakierowane są na aktywność społeczną mieszkańców. Celem owych organizacji jest pobudzenie społeczności do działania, pomoc mieszkańcom oraz rozwój miasta.

Stowarzyszenie Centrum Integracyjno Animacyjne (CIA) zostało założone w 2002 roku. Do powstania stowarzyszenia, w znacznym stopniu przyczyniła się łaskarzewska młodzież, które przede wszystkim ukierunkowane jest na tworzenie lokalnych działań, które wiążą się z tradycją oraz życiem miasta (<https://stowarzyszeniecia.blogspot.com/p/o-nas.html>). Organizacja działa na podstawie ustawy Prawo o Stowarzyszeniach z dn. 07.04.1989 r. (Dz. U. Nr 20 poz. 104 z późn. zm.) (statut organizacji CIA). Najważniejszym dokumentem na jakim opiera się działanie organizacji jest statut. W nim zapisane są najważniejsze cele i założenia organizacji oraz informacje na temat władz organizacji, majątku, składu organizacji, zasad w niej panujących, obowiązki i uprawnienia członków oraz sposób ich powoływania. Zgodnie ze statutem „członkami Stowarzyszenia mogą być osoby fizyczne i prawne. Osoba prawna może być jedynie członkiem wspierającym” (statut organizacji CIA). Aktualnie stowarzyszenie składa się z ośmiu głównych członków stanowiących Zarząd. Podczas wykonywania działań, do stowarzyszenia zgłaszają się różne osoby, które wnoszą swój udział i pomoc w realizację różnego rodzaju założeń. Na co dzień, w największym stopniu w stowarzyszeniu działają systematycznie cztery osoby (W1). Główną wizją stowarzyszenia jest aktywizacja postawy obywatelskiej wśród mieszkańców miasta Łaskarzew poprzez podejmowanie wszelkich działań w celu poszerzenia postępu w swoim lokalnym środowisku. Ważnym aspektem w funkcjonowaniu działalności stowarzyszenia jest współpraca oraz partnerstwo podejmowane przez działaczy przy prowadzeniu polityki zrównoważonego rozwoju (<https://stowarzyszeniecia.blogspot.com/p/o-nas.html>). Organizacja pozarządowa Stowarzyszenie Centrum Integracyjno Animacyjne funkcjonuje na zasadzie wolontariatu. Członkowie nie zawierają żadnego rodzaju umów. Praktyczne działania organizacji opierają się głównie na współpracy z innymi organizacjami działającymi na terenie miasta oraz urzędem miasta, domem kultury, biblioteką, szkołami oraz innymi instytucjami w mieście (W1). Kluczowym celem organizacji jest wspieranie pomysłów i inicjatyw różnych grup nieformalnych w mieście, realizacja pomysłów i pobudzanie do aktywności mieszkańców Łaskarzewa. Ponadto organizacja wspiera także instytucjonalnie mieszkańców oraz jest ośrodkiem wspierającym inne organizacje pozarządowe działające na terenie miasta i grup nieformalnych. Oferuje pomoc w obsłudze różnego rodzaju wydarzeń, rozliczaniu środków finansowych, pozyskiwaniu środków finansowych, sporządzaniu projektów i pozyskiwaniu środków na różnego rodzaju działania (W1).

Stowarzyszenie Centrum Integracyjno Animacyjne swoją działalność rozwija głównie od 2008 roku. Obecnie na swoim koncie ma zrealizowanych dużą

ilość projektów i wydarzeń, w których brali udział nie tylko mieszkańcy miasta Łaskarzew, ale również osoby z okolicznych gmin i miejscowości (W1). Stowarzyszenie Centrum Integracyjno Animacyjne znajduje się w Lokalnej Grupie Działania Stowarzyszenia Rozwoju Gmin i Miast Powiatu Garwolińskiego razem z miastem Łaskarzew, gminą Łaskarzew, gminą Wilga oraz innymi podmiotami. Lokalna Grupa Działania 2009 – 2015 (LGD) Stowarzyszenia Rozwoju Miast i Gmin Powiatu Garwolińskiego – opracowała Lokalną Strategię Rozwoju (LSR) dla trzech gmin wchodzących w jej skład (https://stowarzyszeniecia.blogspot.com/p/dzialalnosc_6.html). W majątek Stowarzyszenia zalicza się fundusze, ruchomości oraz nieruchomości. Środki na realizację planów pozyskiwane są „ze składek członkowskich, dotacji, dotacji z budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, spadków, darowizn, zapisów, zbiorów publicznych oraz wpływów z działalności gospodarczej (...), i nie mogą być przeznaczone do podziału między jego członków” (statut CIA).

Stowarzyszenia jakimi są Ochotnicze Straże Pożarne regulują odpowiednie akty prawne, mianowicie:

1. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (Dz.U. 201, poz. 191, z późn. zm.);
2. Ustawa o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 r. (Dz.U. 2017, poz. 210);
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG;
4. Statut Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej (W2).

Z początkiem XX wieku w mieście Łaskarzew dochodziło do licznych wybuchów pożarów, co przyczyniło się do spalenia większości lokalnych budowli. Wydarzenia te przyczyniły się do powstania w mieście Ochotniczej Straży Pożarnej. Z inicjatywy mieszkańców w 1911 roku utworzyło się Towarzystwo Ochotniczej Straży Ogniowej (<http://jrg-laskarzew.osp.org.pl/historia/>). OSP Łaskarzew wchodzi w skład związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego od chwili jego powstania (W2). Ochotniczą Straż Pożarną w Łaskarzewie tworzą władze OSP: walne zebranie, zarząd, komisja rewizyjna. Zarząd reprezentowany jest przez prezesa oraz jego zastępcę, naczelnika z zastępcą i skarbnika. Najwyższą władzą w hierarchii OSP jest walne zebranie członków (<http://jrg-laskarzew.osp.org.pl/zarzad-2/>). Walne zebranie sprawuje nadzór nad podejmowaniem uchwał, rozpatrywaniem i zatwierdzaniem sprawozdań finansowych, sprawozdań zarządu z działalności OSP oraz sprawozdań komisji z jej działalności. Zebranie sprawozdawczo-wyborcze zwoływane jest raz na pięć lat, natomiast sprawozdawcze raz na rok (W2). Kolejnym podmiotem władzy OSP jest zarząd. Wybiera on ze swego grona prezesa, naczelnika, wiceprezesa, sekretarza, skarb-

nika, gospodarza, kronikarza i zastępcę naczelnika straży, który sprawuje jednocześnie funkcję wiceprezesa. Prezes zarządu jest zewnętrznym reprezentantem swojej jednostki oraz sprawuje nadzór nad pracami zarządu (W2).

Do zadań zarządu należy kierowanie bieżącą działalnością OSP i reprezentowanie jej interesów, zwoływanie i realizowanie uchwał walnego zebrania członków oraz składanie sprawozdań. Ponadto zarząd udziela niezbędnych wyjaśnień organowi nadzorującemu. Zarząd zajmuje się również organizowaniem młodzieżowych i kobiecych drużyn OSP, orkiestr jak również tworzeniem jednostek operacyjno-technicznych. Działalność OSP opiera się na pracy społecznej jej członków (W2).

OSP Łaskarzew liczy 88 wszystkich członków, w tym 66 członków zwykłych i 22 członków honorowych oraz 2 członków wspierających (W2). Wyposażenie jednostki składa się z zestawu ratownictwa medycznego PSP R1, trzech motopomp i zestawu narzędzi hydraulicznych. Na każdym samochodzie znajdują się aparaty ochrony dróg oddechowych. Każdy strażak biorący bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych posiada pełne umundurowanie bojowe. Co więcej jednostka OSP posiada agregat piany lekkiej, agregaty prądotwórcze, drabinę nasadkową, ubranie specjalne strażaka pszczelarza. Na wyposażeniu samochodu strażackiego znajduje się piła łańcuchowa do drewna oraz pilarka tarczowa do cięcia betonu i stali oraz czujnik do wykrywania gazów niebezpiecznych. W najbliższym czasie jednostka planuje zakup kamery termowizyjnej (W2). Jednostka OSP Łaskarzew bierze czynny udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, manewrach oraz ćwiczeniach na obiektach na terenie miasta i gminy oraz powiatu garwolińskiego. OSP Łaskarzew jest dysponowane do zdarzeń przez Powiatowe Stanowisko Kierowania (PSK) w Garwolinie. W 2017 roku jednostka brała udział w 60 akcjach ratowniczo-gaśniczych takich jak pożary, wypadki i inne miejscowe zagrożenia, np. interwencje ekologiczne (ratowanie młodych łabędzi) (<http://jrg-laskarzew.osp.org.pl/historia/>). Oprócz akcji ratowniczo-gaśniczych strażacy doskonalą swoje umiejętności uczestnicząc w manewrach i ćwiczeniach na terenach leśnych w pobliskiej gminie, w których uczestniczyły zastępy z powiatu mińskiego i otwockiego oraz na obiektach w Łaskarzewie i okolicach (W2). Jednostka ta współpracuje z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym (LPR) uczestnicząc w zabezpieczeniu lądowiska i startu śmigłowca LPR. Na terenie miasta Łaskarzew wydzielone jest lądowisko dla śmigłowca LPR (W2).

Klub sportowy ŁKS Promnik Łaskarzew miał swój początek w 1926 roku. Pierwotnie organizacja działała jako klub strzelecki o nazwie „Sokół”. Podczas zebrania rady parafialnej, straży pożarnej i rajców miasta powołano społeczny komitet, który zainicjował budowę strzelnicy miejskiej. Członkowie klubu brali czynny udział w rozgrywkach na szczeblu powiatu i województwa, co zapoczątkowało powstanie sekcji piłki nożnej. Wybuch II wojny światowej w 1939 r.

uniemożliwił pracę klubu, jednak mecze piłkarskie były rozgrywane w tajemnicy. Po zakończeniu wojny klub funkcjonował pod nazwą „Łaskarzewianka”. Boisko mieściło się nad rzeką Promnik, dlatego na zebraniu ogólnym w 1950 roku zdecydowano o kolejnej zmianie nazwy klubu, stąd nazwa ŁKS Promnik, która utrzymała się do dnia dzisiejszego. W 1975 r. zapoczątkowano budowę stadionu. Powstało boisko wraz z bieżnią, trybunami, ławkami oraz hala sportowa (http://www.promnik-laskarzew.pl/viewpage.php?page_id=59).

Najważniejsze zagadnienia dotyczące funkcjonowania klubu zawiera statut klubu z 2008 roku (W3). Zgodnie z jego zapisem „Łaskarzewski Klub Sportowy „Promnik” działa na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 20, poz. 104 z późn. zm.), ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. O kulturze fizycznej (Dz. U. Nr 25 poz. 113 z późn. zm.), ustawy z dnia 16 listopada 1998 r. O finansach publicznych (Dz. U. Nr 155 poz. 1014 z późn. zm.)” (statut klubu sportowego ŁKS Promnik Łaskarzew). Głównymi założeniami Klubu ŁKS Promnik Łaskarzew jest upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w mieście Łaskarzew oraz w pobliskich wioskach. Grupą docelową są wszystkie kategorie wiekowe począwszy od dzieci, kończąc na seniorach (W3). Klub posiada miano organizacji sportowej, w której zrzesza lokalną społeczność. Warunkiem przystąpienia do klubu jest powiązanie z miastem (zamieszkanie lub praca na terenie miasta) (W3). Działalność klubu opiera się na aktywności ogółu członków. Członkowie klubu są pełnoletni oraz niepełnoletni. W skład władz organizacji wchodzi: Walne Zebranie Członków Klubu, Zarząd Klubu i Komisja Rewizyjna. Zarząd klubu składa się z dziesięciu członków: prezesa, vice prezesów, skarbnika, sekretarza oraz pięciu członków (W3).

Działalność klubu opiera się głównie na:

1. prowadzeniu szkoleń dzieci i młodzieży w zakresie zajęć sportowych;
2. organizacji przygotowań i uczestnictwie w lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprezach sportowych;
3. aktywizacji środowisk lokalnych poprzez organizację rozgrywek sportowych (ukierunkowanie na przeróżne grupy społeczne, młodzieżowe, seniorskie, zawodowe – zakłady pracy);
4. promocji sportu i aktywnego stylu życia poprzez poprawę kondycji fizycznej i zdrowia mieszkańców;
5. reprezentowaniu miasta i gminy Łaskarzew poprzez aktywny udział młodzieży oraz wychowanków klubu w imprezach o zasięgu powiatowym i krajowym – promocja miasta (http://www.promnik-laskarzew.pl/viewpage.php?page_id=59).

Do majątku klubu należą ruchomości, nieruchomości i fundusze klubu. Środki na utrzymanie działalności organizacji otrzymywane są z „dotacji państwowych i samorządowych, wpływów ze składek członkowskich, darowizn, spadków oraz zapisów, dochodów z własnej działalności oraz ofiary publicznej” (statut).

Dochody klubu przeznaczone są wyłącznie na prowadzenie działalności statutowej. Organizacja podlega nadzorowi burmistrza miasta (statut). Najważniejszymi wydarzeniami organizowanymi przez klub są głównie mecze odbywające się na stadionie klubu z udziałem klubowych drużyn młodzieżowych, a także drużyny seniorskiej. Ponadto organizacje pikników, *eventów* i innych imprez okolicznościowych. Zebrania w klubie przeprowadzane są z końcem każdego miesiąca, w celu oceny aktualnej sytuacji klubu oraz analizie sytuacji finansowej (W3).

Łaskarzew jest niewielką miejscowością położoną w województwie mazowieckim, z liczbą mieszkańców około 5000. W mieście funkcjonują podstawowe instytucje pożytku publicznego takie jak urząd miasta i gminy, ośrodki zdrowia, posterunek policji oraz lokalne sklepy, firmy i przedsiębiorstwa. Wśród powszechnej opinii twierdzić można, iż miejscowość tego rodzaju nie sprzyja możliwościom rozwoju kariery zawodowej, dlatego duża część osób pracuje poza obszarem miasta. Zwłaszcza osoby młode decydują się na wyjazd do innego miasta w celach edukacyjnych lub zarobkowych. Mieszkańcy wymieniają również najważniejsze problemy społeczne, jakie pojawiają się w miejscowości. Zarówno w opinii przedstawicieli władz lokalnych jak i samych mieszkańców najczęściej pojawiają się problemy społeczne takie jak: uzależnienia, głównie alkoholizm i narkomania, agresywne zachowania oraz bezrobocie. Mieszkańcy miasta reprezentują typowe społeczności lokalne występujące w małych miejscowościach.

Podsumowanie

Na podstawie zebranych informacji oraz przeprowadzonych badań określono liczbę organizacji pozarządowych, jakie zostały zarejestrowane w systemie Krajowego Rejestru Sądowego w mieście Łaskarzew. Zgodnie z powyższym wynika, iż na terenie badanego miasta, w 2020 roku działa siedem zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Z głębszej analizy udało się stwierdzić, iż jedna na siedem wymienionych organizacji w rzeczywistości nie prowadzi czynnej działalności. Ze względu na możliwość dostępu do informacji oraz zdobyciem kontaktu z członkami organizacji, wybrano trzy, które poddano szczegółowej analizie. Są to: Organizacja Centrum Integracyjno Animacyjne, Ochotnicza Straż Pożarna w Łaskarzewie oraz Łaskarzewski Klub Sportowy „Promnik”. Członkowie wszystkich tych organizacji zadeklarowali, iż obecnie prowadzą czynne działania. Z członkami tych organizacji dokonano najszybszego kontaktu oraz byli oni najbardziej skory do udzielenia informacji na temat działalności organizacji. Wyszczególnione organizacje posiadają strony internetowe, które są prowadzone na bieżąco i dość regularnie pojawiają się na nich informacje dotyczące ich funkcjonowania. Dodatkowo badaczka nie napotkała problemu z dostępem

do danych nieupublicznych na przykład do statutów wybranych organizacji. W związku z tym możliwe było przeprowadzenie ich szczegółowej analizy. Jak wynika z przeprowadzonych badań wszystkie trzy organizacje prowadzą aktywną działalność. Działalność ta w każdej z nich przyjmuje nieco inny charakter, jednak wszystkie trzy łączą podobne cele: rozwój i promowanie miasta, pomoc jego mieszkańcom oraz uaktywnienie społeczności lokalnej. Centrum Integracyjno Animacyjne skupia swoją uwagę głównie na pobudzenie aktywności społecznej lokalnej ludności poprzez udział w różnego rodzaju projektach, które inicjuje. Ochotnicza Straż Pożarna czuwa nad bezpieczeństwem mieszkańców oraz świadomością niebezpieczeństw, jakie im zagrażają, a w razie pojawienia się zagrożenia służy pomocą. Z kolei klub sportowy „Promnik” zachęca do aktywności fizycznej, popularyzuje kulturę sportową oraz aktywny tryb życia już od najmłodszych lat poprzez prowadzenie grup piłkarskich oraz treningów. Wyszczególnione organizacje w dużej mierze działają wspólnie oraz z urzędem miasta. Głównie przejawia się to podczas organizowania różnego rodzaju wydarzeń w mieście, które cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców. Urząd miasta w znacznej części również finansuje działalność organizacji. Członkowie organizacji działają na zasadzie wolontariatu. Praktycznie każdy z nich zajmuje się pracą zawodową i prowadzi życie rodzinne, a udział w organizacji jest dodatkowym zajęciem. Samo członkostwo w organizacji jest dobrowolne, niezobowiązujące oraz nie przynosi indywidualnych korzyści finansowych. Badane miasto nie jest dużym obszarem i posiada niewielką liczbę mieszkańców. Jest dobrym przykładem funkcjonowania skondensowanej zbiorowości lokalnej na małym terenie. Owe zbiorowości posiadają pewne cechy, takie jak: dobra znajomość ich członków czy zbliżone relacje pomiędzy nimi. W takich społecznościach najłatwiej zachować poczucie obywatelstwa, odpowiedzialności za wspólne dobro oraz zjednoczenie. Społeczność badanego miasta posiada te cechy, o czym świadczy działalność większości dobrowolnych organizacji, znajdujących się na jego terenie oraz uczestnictwo w nich ich członków.

Piśmiennictwo

1. Charycka, B., Gumkowska, M. (2019), *Kondycja organizacji pozarządowych 2018*. Klon/Jawor, przy Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Fundacji Batorego, Warszawa.
2. Goszczyński, W., Kamiński, R., Knieć, W. (2013), *Dylemat linoskoczka, czyli o profesjonalizacji autentyczności i perspektywach rozwoju organizacji pozarządowych na wsi i w małych miastach*. Wydawnictwo FAOW, Toruń-Warszawa.

3. Karwińska, A., Brzosko-Sermak, A. (2014), *Dobrze funkcjonujące miasto. Koncepcje, cechy, perspektywy rozwoju*. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków.
4. Koźlicka, R. (2000), *Pozycja sektora pozarządowego w Unii Europejskiej*. W: Trzeci sektor w Unii Europejskiej. *Bank Informacji o Organizacjach Pozarządowych*. Klon/Jawor, przy Fundacji Bez Względu na Niepogodę, Warszawa.
5. Lewenstein, B., Schindler, J., Skrzypiec, R. (2010), *Partycypacja społeczna i aktywizacja w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnych*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
6. Trutkowski, C., Mandes, S. (2005), *Kapitał Społeczny w małym mieście*. Wyd. Scholar, Warszawa.
7. Tuziak, B. (2014), *Autorytet władz gminnych a rozwój społeczności lokalnych. Studium socjologiczne*. Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.

Netografia

8. <https://poradnik.ngo.pl/co-to-sa-organizacje-pozarządowe-czym-jest-stowarzyszenie-a-czym-fundacja>, (dostęp: 10.12.2019).
9. <https://stowarzyszeniecia.blogspot.com/p/o-nas.html>, (dostęp: 02.02.2020).
10. https://stowarzyszeniecia.blogspot.com/p/dzialalnosc_6.html, (dostęp: 02.02.2020).
11. <https://www.wrotamazowska.pl/pl/c/MOBILE/samorzady/garwolinski/laskarzew>, (dostęp: 27.04.2020).
12. <http://free.of.pl/l/laskare/polozenie.html>, (dostęp: 27.04.2020).
13. <https://www.polskawliczbach.pl/Laskarzew>, (dostęp: 27.04.2020).
14. <https://www.polskawliczbach.pl/Laskarzew#dane-demograficzne>, (dostęp: 04.05.2020).
15. http://www.promnik-laskarzew.pl/viewpage.php?page_id=59, (dostęp: 05.05.20120).
16. <http://jrg-laskarzew.osp.org.pl/historia/>, (dostęp: 07.05.2020).
17. <http://jrg-laskarzew.osp.org.pl/zarząd-2/>, (dostęp: 07.05.2020).
18. <https://www.polskawliczbach.pl/Laskarzew#transport-i-komunikacja>, (dostęp: 08.05.2020).

Wywiady

19. Wywiad z członkiem Stowarzyszenia Centrum Integracyjno Animacyjne (W1).
20. Wywiad z członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej w Łaskarzewie (W2).
21. Wywiad z członkiem klubu sportowego ŁKS „Promnik” (W3).

Dokumenty

22. Statut Stowarzyszenia Centrum Integracyjno Animacyjne. Pobrane z: <https://stowarzyszeniecia.blogspot.com/p/o-nas.html>, (dostęp:23.11.2019).
23. Statut klubu sportowego ŁKS „Promnik”. Pobrane z: http://www.promnik-laskarzew.pl/viewpage.php?page_id=14, (dostęp:05.03.2020).
24. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
25. Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 20, poz. 104 z późn. zm.).
26. Ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. O kulturze fizycznej (Dz. U. Nr 25 poz. 113 z późn. zm.).
27. Ustawa z dnia 16 listopada 1998 r. O finansach publicznych (Dz. U. Nr 155 poz. 1014 z późn. zm.).

Liczba znaków ze spacjami 30 473